

परिवर्तनको लागि क्राइम अपरेशन

CRIME OPERATION

साप्ताहिक

वेबसाइट, होस्टिङ, अनलाईन रेडियो,
एस.एम. एस. तथा एस.एम. एस.
भोटिङका साथै सभ्तवेयर एप्स
चाहिंएमा हामीलाई सम्भन्नुहोस ।

सम्पर्क:

Websoft IT Nepal Pvt. Ltd.

Biratnagar, Morang

www.websoftitnepal.com

9842278940

□ वर्ष ८ □ अंक ५ २०७६ भाद्र ८ गते आईतवार

Sunday 25, Aug, 2019

□ पृष्ठ: ६, □ मूल्य रु. १०/-

एशिया महादेशकै दोस्रो ठूलो राधाकृष्ण रथयात्रामा लाखौंको सहभागीता

विराटनगर । एशिया महादेशकै सबभन्दा ठूलो जगन्नाथपुरी पछिको दोस्रो ठूलो राधाकृष्णको रथयात्रा विराटनगरमा लाखौंको जनसहभागीतामा सम्पन्न भएको छ ।
विराटनगर महानगर पालिका वडा नं. १, २ र ३ को संगम स्थल पानीटकी पोखरीयाबाट लम्बाई २२ फीट, चौडाई १४ फीट र उचाई १८ फीटको रथमा ७५ फीट दाय्या-बाया फैलिएको लठ्ठा (डोरी) लाई आम सर्व सधारण जनताले तानेर कारीब सात किलोमिटर बाटो तय गरेका छन् ।

राधाकृष्ण रथयात्राको शुभारम्भ प्रदेश नं. १ का प्रमुख, विराटनगर महानगर पालिका प्रमुख भिम पराजुलीसामान्य प्रशासन मन्त्री लालबाबु पण्डित र मन्त्रीहरुबाट भएको थियो । राधाकृष्णको रथ अगाडी करीब ३ किलो मिटर सम्म विभिन्न जातजातिको ढाकीहरू

प्रदर्शन भएको थियो । रथ यात्राका क्रममा करीब १५ सुरक्षकर्मीहरू परिचालन गरेको थियो ।

रथयात्रालाई सफल पार्नका लागि १८ वटा उपसमितिको सक्रिय रहेको थियो । राधा कृष्णको रथ मन्दिरबाट प्रारम्भ भई मेनरोड हुँदै महेन्द्र चौक, धरान रोड, बरगाछी हुँदै पुनः मन्दिर

प्रवेश गरेका थिए । राधाकृष्णको रथले बजार परिक्रमा गर्दा ४० स्थानमा विश्राम लिएको आयोजकले बताए ।

रथयात्रालाई सफल बनाउनको लागि विराटनगरका सरकारी तथा गैरसरकारी कार्यालयहरू, व्यपारीहरू, समाज

सेवीहरू, प्रहरी प्रशासन लगायत नगरवासीले एक महिला पहिले देखि रथयात्रालाई सफल बनाउन लागि परेका हुन्छन् ।

राधाकृष्ण रथयात्रालाई सफल बनाउन सहयोग गर्ने प्रहरी प्रशासन, सरकारी कार्यालय, गैर सरकारी बांकी अन्तिम पेजमा...

इप्रका रानीको भवन शिलान्यास

विराटनगर । ईलाका प्रहरी कार्यालय रानीको हाता भित्र निर्माण हुन लागेको प्रहरी कार्यालय भवन तथा आवास गृहको १ नम्बर प्रदेश प्रहरी प्रमुख प्रहरी नायब महानिरीक्षक डाक्टर प्रसाद ज्ञवालीले श्रावण २७ गते विधिवत रुपमा शिलान्यास गरेको छ । भवन पुरानो जिर्ण भई दैनिक काम कारवाहीमा कठिनाई भएको अवस्थामा प्रहरी प्रधान कार्यालयले यू एन ओ पी एसको सहयोगमा ५ करोड १० धर क्षेत्रफलमा, ७ करोडको

कुल लागतमा सुविधा सम्पन्न कार्यालय भवन तथा आवास गृहको निर्माण हुन लागेको छ । कार्यक्रममा प्रदेश प्रहरी प्रमुख ज्ञवालीले भवन मात्र सबै चिज नभई भवनबाट प्रवाह हुने सेवा सबै भन्दा महत्वपूर्ण हुने र प्रहरीबाट प्रवाह हुने सेवाको गुणस्तरको महत्व बढी हुने हुँदा यसबाट प्रवाह हुने सेवाको स्तरमा पनि बढी गर्ने प्रहरी कर्मचारीहरूलाई निर्देशन दिनु भयो ।

अन्तिम पेजमा...

पेनक्रियाज क्यान्सरको अपरेशन

विराटनगर । नोबेल शिक्षण अस्पतालले पेनक्रियाज ग्रन्थीमा भएको क्यान्सरको अपरेशन सफलतापूर्वक गरेको छ । फापाको विर्तामोड नगरपालिका-३ आदर्शनगरकी ६० वर्षीया सरस्वता ढकालको पेनक्रियाज ग्रन्थी क्यान्सरको अपरेशन सफलतापूर्वक गरिएको हो ।

आन्द्राको ठूलो भाग, पेनक्रियाज ग्रन्थी र पित्तको नली काटेर जोड्नुपर्ने हुँनाले यो अपरेशन जटिल हुने गरेको नोबेल अस्पतालका डा. गेहित प्रसाद यादवले बताए । डा. यादवका अनुसार पेनक्रियाज ग्रन्थी काट्ने क्रममा सागे रहेका धमनीमा चोट लाग्ने संभावना धेरै हुन्छ । चोट लागेमा विरामीको

ज्यान नै जान सक्छ । काटेर नयाँ तरिकाले जोड्नु पर्ने हुँनाले राम्रोसँग नजोडिने र नजोडिदा विरामीको ज्यान बचाउन गाह्रो पर्ने डा. यादव बताउँछन् । तर, नोबेलमा डा. यादव नेतृत्वको चिकित्सकहरूको टोलीले बृद्धा ढकालको जटिल अपरेशन सफलतापूर्वक गरेको हो ।

अपरेशन सफल भएपछि अहिले विरामीको स्वास्थ्यमा सुधार आएको छ । विरामको पीडाका कारण अब बाध्यत जस्तो लागेको थियो । अपरेशन गरेपछि अहिले ठिक छ । अब केहि वर्ष बाच्छ जस्तो लागेको छ विरामी ढकालले भनिन् । जटिल अपरेशन बांकी अन्तिम पेजमा...

दशलाख आँखा विरामीलाई सेवा प्रवाह

विराटनगर । विराटनगर आँखा अस्पताल रानीले आँखा, कान तथा पुनस्थापना बर्तमान स्थिति र भविष्यको लागि रणनीति विषयक एक दिने कार्यशाला गोष्ठीमा दशलाख आँखा विरामीलाई सेवा प्रवाह गराएको तथ्यांक प्रस्तुत गर्दै भदौ ५ गते विहीवार गोष्ठी सम्पन्न गरेको छ ।

उक्त एक दिने कार्यशाला गोष्ठीको प्रमुख अतिथी प्रदेश नं. १ का समाजिक विकास मन्त्री जीवन धिमिले पानसमा दिने बाले गोष्ठीको उद्घाटन गर्दै भने विराटनगर आँखा अस्पतालको

सेवा सुविधा उच्च स्तर भएकै कारण स्वदेशको विरामी मात्र नभएर विदेशबाट समेत उपचार गराउन आएकोले प्रदेश नं. १ को राजधानी विराटनगरलाई स्वास्थ्यको हक्को रुपमा विकास गर्न सकिने बताएको छ ।

उपचारको क्षेत्रमा नेत्रज्योती संघ र विराटनगर आँखा अस्पतालले पुऱ्याएको योगदान सम्पूर्ण नेपाली जनताका लागि गर्भको विषय भएको अवका दिन आँखा, कानको सेवालालाई प्रत्येक स्थानीय तह सम्म पुऱ्याउनका लागि जनप्रतिनिधीहरूले अग्रसरता देखाउनु पर्ने वहाँको भनाई थियो ।

त्यस्तै नेत्र ज्योती संघका कोषाध्यक्ष रविन्द्र लाल चौधरीले दुष्टविहिनलाई सृष्टि प्रदान गर्नु नै सबैभन्दा ठुलो धर्म भएको बताउँदै यस्ता सेवालालाई स्थानीय तहका गाउँ-गाउँ सम्म पुऱ्याउनको लागि स्थानीय प्रतिनिधीहरू वातावरण बनाई आफ्नो आफ्नो पालिकाको आम नेपाली जनतालाई आँखा र कानको सेवा प्राप्त गर्ने वातावरण बनाई दिन आग्रह गरेका थिए ।

बांकी अन्तिम पेजमा...

तीजको अवसरमा दश जना जेष्ठ महिला सम्मानित

विराटनगर । नेपालमा मनाईने ठूलो पर्वको श्रृंखलामा हरिततालाई तीजको अवसरमा प्रगती विनायक टोलको महिला समूह विराटनगर-८ ले दश जना जेष्ठ महिलाहरूलाई सम्मान गरी तीज पर्व हर्षोउल्लास का साथ सम्पन्न गरेको छ ।

वर्दालिदो अवस्थामा महिलाहरूले तीजपर्वलाई भड्किलो, खर्चिलो र दुला-दुला पार्टी प्यालेसमा मनाई रहेको बेला प्रगती विनायक टोलका महिला समूहले कम खर्च गरी स्थानीय गणेश मन्दिरको प्रांगणमा रमाइलो गीत गाउँदै नाच-गान गर्दै रमाईलो तीज मनाएका छन् ।

सम्मानित गंगादेवी सुतिहार

सो अवसरमा महिला समूहले स्थानीय जेष्ठ महिलाहरूलाई दोसल्ला ओढाई, फूलमाला र अचिरको टीका लगाई सम्मान गरेका थिए ।

सम्मानित जेष्ठ महिला नागरिकहरूमा राधिका कार्की, पवित्रा थापा, गंगा देवी सुतिहार, गीता देवी सिंह, गायत्री देवी निरौला, रुकमणी निरौला, हिरा देवी श्रेष्ठ, डम्बर कुमारी रायमाभी, लक्ष्मी देवी बस्नेत र देवी माया पोखरेल रहेका थिए ।

उक्त अवसरमा गणेश मन्दिर व्यवस्थापन समिति र सहमती बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाका अध्यक्ष राजेन्द्र थापा र प्रगती विनायक टोल बांकी अन्तिम पेजमा...

एच. ए. अटोमोवाइल प्रा. लि.

बिराटनगर-४, कव्चनबारी

यहाँ पुरानो तथा नयाँ कार, मोटरसाइकल र स्कुटर सुपथ मुल्यामा खरिद, बिक्रि गरिन्छ ।

सम्पर्क नं. ९८५२०२११८६, ९८१७७३२८११

एशिया...

कार्यालय, नागरिक समाज, समाजसेवी, उद्योगी व्यापारी, पत्रकार, दर्शनका लागि आएका भक्तजनहरु उत्साह जनक सहभागिता रहेको थियो ।

राधाकृष्ण रथयात्राको क्रममा भीडभाडमा मौका छोपेर उछिरेर खल व्यवहार देखाउने, मोबाइल, सुनको सिकरी चोर्ने ६ दर्जन यूवाहरुलाई जिल्ला प्रहरीकार्यालय मोरंगले नियन्त्रणमा लिएको छ ती युवाहरु संग तीन थान सुनको सिकरी र एकदर्जन मोबाइल वरामद गरीएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय मोरंगले जनाएको छ ।

दशलाख...

त्यसैगरी डा. संजय कुमार सिंहले तथ्याक प्रस्तुत गर्दै भने अहिले सम्म विराटनगर आंखा अस्पताल रानीले मोतीया विन्दु १७ हजार २ सय ८२ वटा, जलविन्दु २ हजार ८ सय २६ वटा, कोरिनयो सेलेरल अपरेशन ५ हजार ७ सय ४६ वटा, भेटरो रेडिना अपरेशन ८ हजार १ सय ८२ वटा, अकुलोपलासटरी प्रोसेडियर ४ हजार ८ सय १३ वटा, लेजर प्रोसेडियर ७ हजार ५ सय ४६ वटा स्क्युनिट ८८ वटा, अन्य २ हजार १ सय ५२ र कानको अपरेशन १ हजार ३ सय ४९ गरी जम्मा दश लाख अपरेशनहरु सफलता पूर्वक गरी सकेको तथ्याक प्रस्तुत गरेको थिए ।

विराटनगर आंखा अस्पताल नाफारहित सेवा मुलक संस्था भएकोले न्यूनतम शुल्क १२ सयमात्र लिएर मोतिया विन्दुको अपरेशन गर्ने गरेको छ । नेत्रज्योति संघको सहकार्यमा विराटनगर आंखा अस्पताल, लहान आंखा अस्पताल लगायत अन्य २२ ठाउँमा आंखा उपचारको लागि अस्पताल संचालनमा रहेको छ ।

उक्त कार्यशाला गोष्ठीमा पालिकाहरुको प्रमुख तथा उपप्रमुखहरुको उपस्थिति रहेको थियो । आंखा र कानको उपचार सेवालाई पालिकासम्मका जनता सम्म पुऱ्याउनका लागि पहल गरी दिन आग्रह गर्दै कार्यकमका अध्यक्ष अस्पताल प्रमुख श्याम कुमार पोखरेले गोष्ठीलाई सम्पन्न गरेका थिए ।

तीजको...

संगठनका अध्यक्ष माधव ढुंगेलको आतीथ्यमा भएको सो रमाईलो तीज कार्यक्रममा महिला दिदी, बहिनीहरुले तीजको गीतमा नाच-गान गर्दै एक अर्को बीच खुशीयाली साटा-साट रमाईलो गरेका थिए ।

रमाईलो तीजको लागि महिला समूहले आफ्नै सदस्यहरुबाट आर्थिक संकलन गरेका थिए भने सहमती वचत तथा ऋण सहकारी संस्थाले पनि आर्थिक सहयोग गरेका थिए । सो कार्यक्रम महिला समूहकी अध्यक्ष पर्वता ढुंगेलको अध्यक्षतामा सम्पन्न भएको थियो ।

इप्रका...

उहाँले तोकिएको समयमा र तोकिएको मापदण्ड अनुसार निर्माण सम्पन्न भई हस्तान्तरण हुनेमा आफू विश्वस्त रहेको बताउदै सम्बन्धित निर्माणकर्तालाई सम्झौता बमोजिमकै समय र मापदण्डमा निर्माण सम्पन्न गर्न समेत अनुरोध गर्नु भयो ।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय मोरङका प्रमुख प्रहरी उपरीक्षक विश्व अधिकारीले धन्यवाद ज्ञापन गर्नुहुँदै मानव सभ्यताको विकास हुन तथा समाजमा शान्त सुरक्षाको अवस्था मजबुत बनाउन प्रहरीलाई पनि समयानुकूल प्रविधीयुक्त र सुविधा सम्पन्न बनाउनुको विकल्प नरहेको बताउनु भयो ।

कार्यक्रममा सामुदायिक प्रहरी सेवा केन्द्रका पदाधीकारीहरु, स्थानीय जनप्रतिनिधीहरु, स्थानीय नागरिक, समाजसेवी, व्यापारी, संचारकर्मी लगायतको उपस्थिति रहेको थियो ।

पेनक्रियाज...

सफलतापूर्वक गरेर स्वास्थ्यमा सुधार आएपछि विरामीका आफन्त पनि हर्षित छन् ।

स्वास्थ्यमा सुधार भएपछि विरामी ढकल अस्पतालबाट घर फर्केकी छन् । अत्याधुनिक उपकरण र दक्ष चिकित्सकको व्यवस्थापनका कारण नोबेलमा जटिल तथा दुर्लभ अप्रेशन पनि सफलतापूर्वक गरिँदै आएको छ ।

बेटा-बेटी दोनो के स्कूल पठाव दहेज प्रथा के अन्त कर ।

बेवारिसे बूढलाई सडकबाट उठाएर निःशुल्क उपचार

विराटनगर । विराटनगरको उखर्माउलो गर्मीमा तातो सडक माथिको बसाई, रोगको व्यापार बढ्न अवस्थाका कारण उठ्नै नसक्दाको पीडाले करिब ७२ वर्षीय बेवारिसे बूढको दैनिकी निकै कष्टपूर्ण थियो ।

कसैले दया गरेर दिए खाने, नभए तातो सडकमा भोकाभोके तडिपन बाध्य उनको साथमा न कोहि आफन्त छन्, न त सहयोगी नै थिए । विराटनगरको व्यस्त सडकको रुपमा चिनिने कञ्चनवारीमा धेरै दिनदेखि अलपत्र अवस्थामा रहेका बेसहारा बूढको कष्टपूर्ण र कारुणिक दैनिकी सडकमा हिंड्ने जोकोहिका लागि रमिता मात्र बन्यो । तर, त्यहि सडकमा हिंड्दा देखिएको बूढको कारुणिक दृष्य डा.सुनिल शर्मांले दुलुटुलु हेरेर बस्न सकेनन् ।

नोबेल शिक्षण अस्पताल सञ्चालकसमेत रहेका समाजसेवी डा.शर्मांले बूढलाई सडकबाट उद्धार गरेका छन् । दयनीय अवस्था देखेर उद्धारका लागि छोरा ईशानलाई साथमा लिएर पुगेका उनले बेवारिसे बूढलाई उद्धार गरी उपचारका लागि नोबेल अस्पताल ल्याए । छाती तथा फोक्सो सम्बन्धि समस्याले ग्रसित बूढलाई डा.शर्मांले निःशुल्क औषधि उपचार मात्र हैन खाना, खाजासहित

नोबेल मेडिकल कलेजका प्रबन्ध निर्देशक डा. सुनिल शर्मा र शर्माका छोरा सडकबाट बेवारीसे बूढालाई उपचारको लागि लाई । तस्वीर सौजन्य नोबेल मेडिकल कलेज

कुराको व्यवस्था पनि मिलाईदिएका छन् । नोबेल अस्पतालका छाती तथा फोक्सो रोग विशेषज्ञ डा.रामहरी घिमिरेको निगरानीमा उनको उपचार भइरहेको छ ।

उपचारका क्रममा बूढको स्वास्थ्य अवस्था सुधै भएको डा. घिमिरेले बताए । 'सुरुमा ल्याउदा उहाँको अवस्था गम्भीर थियो । अहिले लगभग निको भईसक्नु भएको छ ।' डा.घिमिरेले जानकारी गराए ।

सडकमा हुदा उभिनसमेत नसके अवस्थामा पुगेका उनी अहिले आफै हिडुल गर्न सकेको छन् । पहिले

फोहोरका कारण दुर्गन्धित अवस्थामा रहेका उनलाई सरसफाई गरी नयाँ लुगा लगाएर चिट्क पारिएको छ । प्रटसुग नबोल्ने हुनाले उनको पहिचान खुल्न सकेको छैन । उनी धेरै दिनदेखि सडकमा अलपत्र अवस्थामा बस्दै आएको कहावट आए वा कसले ल्याएर छोडिदियो भन्ने खुल्न सकेको छैन । उपचार पश्चात निको भएकाले अब आफन्तको खोजी गरेर जिम्मा लगाउने प्रयास

भइरहेको अस्पतालका प्रबन्ध निर्देशक इन्दिरा शर्माको भनाई छ । समाजसेवका क्षेत्रमा सक्रिय डा. शर्मांले यसअघि पनि यस्ता धेरै असहायलाई उद्धार गरिसकेका छन् । डा.शर्मां सृष्टी उनका १७ वर्ष छोरा ईशान पनि विरामी उद्धारमा सक्रिय हुन थालेका छन् । गरिब दुखीको सेवालाई आफ्नो प्रमुख कर्तव्य मान्दै आएका डा.शर्मांले गरिब, विपन्न तथा असहाय हजारौं विरामीलाई निःशुल्क उपचार गरेर उदाहरणीय कामलाई निरन्तरता दिएका छन् ।

**दुम्पान
र मद्यपान
आजै
देखि त्यागौ
र निरोगी
रहौ।**

राधाकृष्ण रथयात्रा २०७६ मा नेपाल बाँचेर सरदार समाज कल्याणकारी समितिले निकालेको फाकी

खुल्यो ! खुल्यो !! खुल्यो !!!

सम्पूर्ण विशेषज्ञ सेवा सुविधाको साथमा मलाया रोड विराटनगरमा यही मिति २०७६ साल बैशाख २८ गते देखि दिव्य ज्योती अस्पताल प्रा.लि. संचालन ल्याएको सहर्ष जानकारी गराउदछौ ।

हाम्रो सेवाहरु
२४ सैं घण्टा इमरजेन्सी सेवा, दैनिक ओ.पी.डी. सेवा, फिजिसियन सेवा, स्त्री रोग तथा प्रसुति सम्बन्धी ओपीडी सेवा, नव जात शिशु तथा बाल रोग सम्बन्धी सेवा, आंखा जाँच तथा अप्रेसन सेवा, हाडजोर्नी तथा नशा रोग सेवा, मेगीला प्रोस्टेट, मुत्रथैली, मुत्रथैली र मुत्ररोग सम्बन्धी विशेषज्ञ सेवा, नाक कान घाँटी सेवा, दाँत मुख सम्बन्धी सेवा, ई.सी.जी सेवा, डिजिटल एक्स-रे अल्ट्रासाउन्ड (USG), कम्प्युटर स्थालित त्याव, फार्मसी ।

सम्पर्क
मलाया रोड, विराटनगर, मोरङ्ग फोन नं. ०२१-४७००५० / ४७००८५

सम्पादकीय

धार्मिक भिडभाडमा चोरको विगविगी

एशिया महादेशपछिको दोस्रो सबभन्दा ठूलो रथयात्रा भव्यताका साथ सम्पन्न भएको छ । लाखौंको सहभागीतामा हुने विराटनगरको रथयात्रा विक्रम सम्वत् १९८८ मा खटयात्राको रूपमा सुरु भएका रथयात्रा २०२५ सालमा ठूलो रथमा भगवान कृष्णलाई बजार परिक्रमा गर्ने शुरु गरेको यसवर्षको यात्रा ५२ औं संस्करण रहेको छ । धार्मिका आस्था राख्ने धर्मावलमीहरूको घाईचोमा चोरहरूका पनि त्यतिकै विगविगी देखिएको छ । रथ यात्राको क्रममा ६ दर्जन जति उछरिखल व्यवसहार गर्ने, मोबाईल, पर्स, सुनको सिक्कीलगायतका वस्तुहरू चोरी गर्ने घनाहरूलाई प्रहरीले समाति आवश्यक कारवाही र अनुसन्धान गरिरहेको छ । धार्मिक कार्यको लागि आएको आमजनतालाई समेत चोरहरूले निशाना बनाएको अवस्था छ । धार्मिक कार्य अथवा भिडभाडमा जाँदा आफैपनि त्यस्तो बहुमुल्य समाजहरू लगाएर जानु हुँदैन भन्नु बुझ्न पर्दछ ।

यसपालिको रथयात्रामा सुरक्षालाई मध्य नजर गरी बजार भरी सिस्सी क्यामरा जडान गरिएको थियो भने आकाश माथिवाट ड्रोन क्यामराबाट समेत अवलोक गरी शान्ति सुरक्षा दिई रहेको थिए । त्यती हुँदा हुँदै पनि चोरहरूले आफ्नो हात सफाई गर्न मानेन । जसको कारण अहिले प्रहरीको फन्दामा परेको छ । धार्मिककाममा गरेको चोरीको प्रतिफल पनि भगवान राधाकृष्णले नै निश्चय गर्ने छ । यसपालिको राधाकृष्ण रथयात्रामा सहभागी हुनेको संख्या आयोजकले ५ लाख अनुमान गरेको भएतापनि ४ लाख जति भक्तालु, श्रदालु र दर्शक महानुभावहरूको उपस्थित रहेको आयोजकको निष्कर्ष छ ।

अवका दिनमा आम नागरिकले कुनै पनि भेला, समारोह, सभा, यात्रा र भिडभाड हुने ठाउँमा सहभागी हुनु जाँदा बहुमुल्य गरगहना लगाएर जानुहुँदैन । हुन त रथयात्रा आयोजक समितिले पनि रथयात्रा हेर्न आउने दर्शकहरूले बहुमुल्य गरगहनाहरू लगाएर नहाउन आह्वान गरेका थिए । त्यस्तो आह्वानलाई नमान्ने बहुमुल्य गरगहना लगाएर आएपछि त्यसको सुरक्षा समेत आफै गर्नु पर्ने हुन्छ । त्यसो नगर्नाले त्यसबाट हुने क्षतिको जिम्मेवार समेत आफै हुनु पर्ने भएकोले अवका दिनमा भिडभाड भएको ठाउँमा बहुमुल्य वस्तुको गरगहना लगाएर जानु हुँदैन ।

साप्ताहिक राशिफल

- **मेघ (बु, चै, चो, वा, लि, लु, ले, लो, अ)** भाग्यले राम्रो साथ दिनाले अटिको काममा सफलता प्राप्त हुने देखिन्छ । सामाजिक काममा राम्रो सम्मान समेत मिल्ने योग छ ।
- **बुध (इ, उ, ए, ओ, वा, वि, बु, वे, वो)** : आफन्त जनहरूसँग सुखद भेटघाट हुने । योग रहेको छ । परिवारमा राम्रो बतारवरणको माहोल आउनुका साथै सन्तान सुख मिल्ने छ ।
- **मिथुन (क, कि, कु, घ, ङ, छ, के, को, ह)** : बोलीको योग लाग्ने रहेकाले होस पुऱ्याएर बोल्नुहोला । सामान्य वादविवाद एवं शत्रु बाधा देखिए तापनि जित तपाईंके हुनेछ ।
- **कर्कट (हि, हु, हे, हो, टा, डि, डु, डो, डो)** : पारिवारिक सुख शान्ति प्राप्त हुनुका साथै भ्रमणको अवसर प्राप्त हुने प्रबल सम्भावना भएकोले विचार पुऱ्याई यात्रा गर्ने होला ।
- **सिंह (मा, मि, मु, मे, मो, टा, टि, टो, टो)** : बालीको प्रभावले महत्वपूर्ण काममा समेत सफलता प्राप्त हुने छ । स्वास्थ्यमा भने सामान्य अवस्थता आई पर्ने देखिन्छ ।
- **कन्या (टो, पी, पु, ण, ङ, ए, ऐ, औ)** : बौद्धिक तथा धार्मिक कार्यकमहरूमा सहभागिता जनाउनु पर्ने छ । अध्ययन अध्यापनको क्षेत्रमा राम्रो अभिरुचि उत्पन्न हुने छ ।
- **तुला (रा, री, रु, रे, रो, ता, ती, तु, ते)** : काममा प्रशस्त समस्या आइएर तापनि धैर्यको बन्ध नटुटनाले सफलता तपाईंके हातमा हुनेछ । स्वीवर्ग बाट सहयोग मिल्ने छ ।
- **वृश्चिक (तो, ना, नि, नु, ने, नो, पा, पि, प्)** : आर्थिक हानिनोक्सानी एवं खर्च बढ्ने हुने छ । शारिरिक रूपमा सामान्य अवस्थयता एवं मानसिक चिन्ताको समेत योग रहेको छ ।
- **धनु (मो, भा, भी, भू, भु, फा, ड, भो)** : खानपिनका परिकार प्राप्त होला । इन्टरनेटमिडहरूसँग भेटघाट हुनेर नयाँ कामको लागि पहल गर्ने समय छ ।
- **मकर (भो, जा, जी, जु, जे, ख, खि, खू, खे, गा, गी)** : परिवारको चिन्ताले सत्ताउनुका साथै सानो तिनी वादविवाद समेत आई पर्ने छ । मनोरञ्ज एवम विलासितामा अध्याधिक खर्च हुने छ ।
- **कुम्भ (गु, गे, गो, सा, सी, सु, से, सो, व)** : स्वास्थ्यमा सामान्य समस्या आई पर्ने सक्छ । विचार पुऱ्याउनुहोला । खर्च बढ्ने तथा आध्यात्मिक श्रोतहरू मिल्नुका साथै सुख प्राप्तीको योग छ ।
- **मीन (वी, दु, ध, ड, दे, दो, च, ची)** : वादविवादमा विजय मिल्ने छ । भने शत्रुहरू परास्त हुनेछन् । भ्रमण एवम साथीहरुवाट मन पर्ने उपहार समेत प्राप्त होला ।

विश्व सम्पदा सूचीमा अटाउनु पर्छ, जानकी मन्दिर

जनकपुरधाम र जानकी मन्दिर विश्व प्रशिद्ध धार्मिक पर्यटकीय गन्तव्य हुन् । प्राचीन शहरको वैभव जानकी मन्दिर हो । तर, जानकी मन्दिर विश्व सम्पदा सूचीमा अफै पर्न सकेको छैन । त्यसका लागि जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका र पुरातत्व विभाग काठमाडौंले ठोस प्रशासनिक तथा प्राविधिक कार्यहरू गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

१ अक्टोबर २०१४ बाट जानकी मन्दिरलाई विश्व सम्पदा स्थलका रूपमा सूचीकृत गराउने अभियान शुरु भएको हो । हालसम्म भएको प्रगतिको विवरण लगायत कागजात अभियानको तर्फबाट भोरले जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका नगर प्रमुख लाल किशोर साहलाई हस्तान्तरण गरि सकेको छ ।

युनेस्को, स्थानीय सरकार, नेपाल सरकार, जानकी मन्दिर लगायत जिम्मेवार निकायहरूलाई निरन्तर घुम्नचार्ने काम अभियानमाफत भइरहेको छ । जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकाले प्रथम नगर सभामाफत जानकी मन्दिरलाई विश्व सम्पदा स्थलको रूपमा सूचीकृत गराउने कार्यको अग्रगण्य लक्ष्यसकेको छ । पहिलो बापिके नाति तथा कार्यक्रममा यसलाई समेट्दै नगर प्रमुख लाल किशोर साहले युनेस्को तथा पुरातत्व विभागमा छलफल समेत गरेका छन् । तर, यतिले मात्रै पुग्दैन, नगरपालिकाले जानकी मन्दिर विश्व सम्पदा सूचीमा सूचीकृत नभएसम्म यसको नेतृत्व लिएर काम अघि बढाउनुपर्छ ।

शुरुमा हस्ताक्षर अभियान अठ्ठौं शताब्दीमा निर्मित कला, संस्कृति, आर्किटेक्चर, इतिहास, र अध्यात्मको अद्वितीय संगमका रूपमा जानकी मन्दिर छ । सन् २००८ मा नेपाल सरकारको पुरातत्व विभागले जानकी मन्दिरलाई युनेस्कोमा 'टेरेटोभ लिस्ट' मा दर्ता गराएको थियो । तर, त्यसपश्चात, सन् २०१५ सम्म जानकी मन्दिरलाई विश्व सम्पदामा लान सरकारले खासै पहल गरेन । जनकपुर क्षेत्रका राजनीतिक दल, संसकारी निकाय र जानकी मन्दिरका व्यवस्थापक मौन बसे । राष्ट्रिय गौरवका रूपमा रहेको जानकी मन्दिरलाई विश्व सम्पदा सूची केन्द्रको कार्य विधिले

राजकुमार महतो

सम्पदास्थलका रूपमा सूचीकृत गराउन औपचारिकरूपमा १५ असोज ०७१ देखि भोर नामक संस्थाले हस्ताक्षर अभियान शुरु गरेको थियो । युनेस्कोको विश्व सम्पदा सूची केन्द्रको कार्य विधिले तय गरेका आधारहरू पूरा भइसकेका पनि सूचीकृत नभएकाले दबावमूलक अभियान आवश्यक ठानियो ।

यसअभियानका लागि अनलाइन हस्ताक्षरको समेत व्यवस्था मिलाइएको थियो । ७७ वटै जिल्लाका नेपाली नागरिक तथा भारत, बांगलादेश, कतार, अमेरिका, बेलायत, दुबई, पाकिस्तान, श्रीलंका, कोरिया, फ्रान्सलगायत विभिन्न देशका नागरिकले हस्ताक्षर गरे । अभियानप्रति जनसमुदायको चासो र ऐक्यवद्धता तिब्ररूपमा बृद्धि हुदै गयो । फलस्वरूप, विभिन्न जिल्लाहरूमा स्वतःस्फूर्त रूपमा हस्ताक्षर अभियान सञ्चालन भए । ५५ हजारभन्दा बढी मानिसको हस्ताक्षर नेपाल सरकार, संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, पुरातत्व विभागलाई ०७२ भदौ ४ मा हस्तान्तरण गरियो ।

जानकी मन्दिरलाई विश्व सम्पदास्थलका रूपमा सूचीकृत गराउन औपचारिकरूपमा १५ असोज ०७१ देखि भोर नामक संस्थाले हस्ताक्षर अभियान शुरु गरेको थियो । युनेस्कोको विश्व सम्पदा सूची केन्द्रको कार्य विधिले

तय गरेका आधारहरू पूरा भइसकेका पनि सूचीकृत नभएकाले दबाव मूलक अभियान आवश्यक ठानियो । अभियानको उपलब्धि र अगामी वाटो

त्यसवखत युनेस्कोको विश्व सम्पदा सूची केन्द्रको कार्यविधि अनुसार जानकी मन्दिरलाई विश्व सम्पदा स्थलका रूपमा सूचीकृत गराउन नोमिनेशन फाइल तयारी पारी पेश गर्न नेपाल सरकार, संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, पुरातत्व विभागले लिखित प्रतिबद्धता पत्र अभियानलाई प्रदान गरेको थियो ।

हस्ताक्षर र प्रतिबद्धताका बारेमा जनकपुरधाममा जानकारी गराउन र अगामी कदमहरूको दिशा तय गर्न २९ फाल्गुण ०७२ मा जानकी मन्दिरको प्राङ्गणमा भेला अयोजना भयो । भेलाले नेपाल सरकार, पुरातत्व विभागलाई जानकी मन्दिरलाई विश्व सम्पदा स्थलका रूपमा सूचीकृत गराउन आवश्यक प्रशासनिक तथा प्राविधिक प्रक्रिया अगाडि बढाउने क्रममा सम्पूर्ण मापदण्ड मान्य हुने तथा जनकपुरवासीको सम्पूर्ण साथ र सहयोग रहने निर्णय सर्वसहमतिले पारित गर्‍यो ।

नोमिनेशन फाइल तयारी पार्ने र युनेस्को विश्व सम्पदा केन्द्र, फ्रान्समा पेश गर्ने प्रक्रिया तत्काल शुरु गर्न जनकपुरवासी, सरोकार

वालाहरूले गरेको प्रतिबद्धता र अनुरोध पत्र नेपाल सरकार, संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयका तत्कालीन मन्त्री आनन्द पोखरेल र पुरातत्व विभागका महानिदेशक भेषनारायण दहाललाई ०७३ असार १ मा काठमाडौंमा हस्तान्तरण गरिएको थियो ।

त्यसपछि नेपाल सरकारका विभिन्न निकाय, राजनीतिक दल, सामाजिक संस्थाहरू, सञ्चार क्षेत्र, र युनेस्कोसागका विभिन्न चरणका फलोरूप तथा वैदकहरू पश्चात पुरातत्व विभागले जानकी मन्दिरलाई विश्व सम्पदास्थलका रूपमा सूचीकृत गराउनका लागि नोमिनेशन फाइल तयारी पार्ने र युनेस्को विश्व सम्पदा केन्द्र, फ्रान्समा पेश गर्ने प्रक्रियाको तपसिल बमोजिमका ठोस प्रशासनिक तथा प्राविधिक कदमहरू आवश्यक रहेको सहमतीय निर्णयमा पुग्यो

१ पुरातत्व विभाग, स्थानीय सरकार तथा निकायहरू र अभियानसहितको कुशल र प्रभावकारी कार्य समन्वय समिती जनकपुरधाममा गठन गर्ने ।

२ जानकी मन्दिरलाई विश्व सम्पदास्थलका रूपमा सूचीकृत गराउन नोमिनेशन फाइल तयारी पारी पेश गर्न नेपाल सरकार, संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, पुरातत्व विभागले लिखित प्रतिबद्धता पत्र अभियानलाई प्रदान गरेको थियो ।

३ जानकी मन्दिरलगायत जनकपुर क्षेत्रलाई नेपाल सरकारद्वारा संरक्षित क्षेत्रका रूपमा घोषणा गराउने ।

४ जानकी मन्दिरलाई विश्व सम्पदास्थलका रूपमा सूचीकृत गराउन नोमिनेशन फाइल तयारी पार्ने र जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकाको सहकार्य र पुरातत्व विभावाका नेतृत्वमा युनेस्को विश्व सम्पदा केन्द्र, फ्रान्समा पेश गर्ने ।

अभियानका क्रममा आएका बाधा अडचनका गत साल असारमा एनआरएले जानकी मन्दिरभित्र विद्युतीकरण गर्ने भनेर सम्झौतामा हस्ताक्षर गरेका थिए । सम्पूर्ण जानकी मन्दिरमा विद्युतीकरण गर्ने योजनाले जानकी वाकी ५ पेजमा...

केही महत्व पूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

दमकल	अस्पताल	प्रहरी
<p>विराटनगर बारुणयन्त्र ४२०००० इटहरी बारुणयन्त्र ५२०१०१ धरान बारुणयन्त्र ५२०१९९ इनरुवा बारुणयन्त्र ५६०१०१ बमक बारुणयन्त्र ०२३-५६०१०१ मद्रपुर बारुणयन्त्र ०२३-५२०१०१</p> <p style="text-align: center;">एम्बुलेन्स सेवा</p> <p>जिविस मोरङ ५३६३३३ नेरैसो रंगेली ५६००४८ विराटनगर उपमनपा ५२२२३६</p>	<p>कोशी अ.अ.इमरजेन्सी ५२४२३४ रंगेली अस्पताल ५६००४८ आखा अस्पताल ५२३७०६ सुरक्षा अस्पताल प्रा.लि. ०२१-५३६९४१, ५२२६७७ एम्बुलेन्स ९६०२७५३७७७, ९६०२७५३७०६</p>	<p>पूर्वाञ्चल क्षे.प्र.का. ४३५००१ जिल्ला प्रहरी कार्यालय ५३०३५८, ५२३९०१, १०० नगर प्र.का. विराटनगर ५२१६५०, ५३०३६७, ११०, इ.प्र.का. रंगेली ६०१००/६०१३० इ.प्र.का. उर्लावारी ५४००२ सिमा प्रहरी चौकी ५३५८४०</p>

हिपमत तरंग

अभिमन्यू से हुवा था कृष्ण की प्रेयसी राधाका विवाह

१ अलौकिक प्रेम कहानी राधा-कृष्ण की अलौकिक प्रेम कहानी से हर कोई परिचित है। उन दोनों का मिलना और फिर मिलकर चिछोड़ जाना, शायद यही उन दोनों की नियति थी। पौराणिक कथाओं में कृष्ण को रासलीला करते दर्शाया गया है, उन्हें एक प्रेमी और कुशल कूटनीतिज्ञ के रूप में प्रदर्शित किया गया है वहीं राधा को हर समय कृष्ण के प्रेम में डूबी हुई प्रेमिका के तौर पर वर्णित किया गया है।

२ राधा और कृष्ण राधा और कृष्ण की प्रेम कहानी वचन में ही शुरू हो गई थी। राधा उम्र में कृष्ण से बड़ी भी थी लेकिन प्रेम उम्र के दायरे में बंधकर नहीं रह सकता। राधा और रसिमणी, कृष्ण के जीवन की दो बड़ी महत्वपूर्ण महिलाएं थीं, एक ने कृष्ण से प्रेम भी किया और विवाह भी, वहीं राधागानी सिर्फ प्रेमिका बनकर ही रह गई।

३ प्रेमी-प्रेमिका ये बात तो हम अकसर सुनते आए हैं कि राधा और कृष्ण केवल प्रेमी-प्रेमिका थे, उन दोनों का वैवाहिक नहीं बल्कि आध्यात्मिक रिश्ता था। लेकिन क्या वाकई ये बात सच है कि कृष्ण का उनकी प्रेयसी राधा के साथ विवाह नहीं हुआ था?

४ आध्यात्मिक सत्य आज हम आपको कृष्ण और राधा के जीवन से जुड़े कुछ ऐसे आध्यात्मिक सत्य बताते जा रहे हैं

जानें क्या है भारखाण्डीका

हिंदू धर्म में बारह ज्योतिर्लिंगों के दर्शन का बड़ा महत्व है। इन सभी में शिव की रोचक कथाएं जुड़ी हुई हैं। देवघर के वैचनाथ धाम में स्थापित 'कामना लिंग' भी रावण की भक्ति का प्रतीक है।

'कामना लिंग' वैचनाथ धाम 'कामना लिंग' वैचनाथ धाम बारह ज्योतिर्लिंगों में से एक पवित्र वैचनाथ शिवलिंग भारखंड के देवघर में स्थित है। इस जगह को लोग बाबा वैचनाथ धाम के नाम से भी जानते हैं। कहते हैं भोलेनाथ यहां आने वाले की सभी मनोकामनाएं पूरी करते हैं। इसलिए इस शिवलिंग को 'कामना लिंग' भी कहते हैं।

१२ ज्योतिर्लिंगों के लिए कहा जाता है कि जहां-जहां महादेव साक्षत प्रकट हुए वहां ये स्थापित

जिन्हें बहुत से लोग नहीं जानते, ये सत्य वाकई आपको हैरान कर देंगे।

५ देवी लक्ष्मी पुराणों के अनुसार राधा के रूप में देवी लक्ष्मी ने धरती पर अवतार लिया था। साथ ही ये बात भी जग जाहिर है कि भगवान कृष्ण स्वयं विष्णु जी के अवतार थे।

६ कृष्ण से विवाह ये बात स्वयं देवी लक्ष्मी ने कही थी कि भगवान विष्णु के अलावा अन्य किसी के साथ उनका विवाह नहीं होगा, स्पष्ट है कि राधा ने अवश्य ही कृष्ण से विवाह किया होगा।

७ नंद बाबा गर्ग संहिता के अनुसार राधा और कृष्ण का विवाह स्वयं ब्रह्मा जी ने करवाया था। नंद बाबा जी ने पुत्र कृष्ण को गोद में उठाकर भंडीर ग्राम ले जाया करते थे। एक दिन कृष्ण उनकी गोद में खेल रहे थे कि अचानक तेज रोशनी और तूफान आ गया।

८ पारलौकिक शक्ति असमं सिसर्फ और सिसर्फ अंधेरा छा गया और उस अंधेरे में नंद बाबा को किसी पारलौकिक शक्ति का अनुभव हुआ।

९ ललिता और विशाखा वह शक्ति और कोई नहीं बल्कि स्वयं राधागानी थीं। राधा के आते ही भगवान कृष्ण ने भी अपने बाल रूप को त्यागकर किशोर रूप धारण कर लिया। इसी समय भंडीर जंगल में ब्रह्मा जी ने ललिता और विशाखा की उपस्थिति में राधा और कृष्ण

का विवाह करवाया था।

१० बाल रूप विवाह होते ही माहील पहले की ही तरह सामान्य हो गया। राधा, ब्रह्मा, ललिता, विशाखा सभी अंतर्धान हो गए और कृष्ण भी अपने बाल रूप में वापस लौट गए।

११ पौराणिक कहानी एक अन्य पौराणिक कहानी के अनुसार रसिमणी और राधा दो नहीं बल्कि एक ही शक्तियुत थीं। इसके लिए भी कई तथ्य प्रस्तुत किए गए हैं। कृष्ण और रसिमणी का विवाह तो हुआ था, लेकिन ये विवाह क्यों हुआ इस बारे में सोचना भी बहुत आवश्यक है।

१२ कृष्ण के साथ विवाह कथाओं के अनुसार जिस तरह राधा वचन को गोद में उठाकर भंडीर ग्राम ले जाया करते थे। एक दिन कृष्ण उनकी गोद में खेल रहे थे कि अचानक तेज रोशनी और तूफान आ गया।

१३ रसिमणी रसिमणी ने अपने भाई से कह भी दिया था कि अगर उनका विवाह कृष्ण के अलावा किसी अन्य व्यक्ति से करने की कोशिश की गई तो वह अपनी जान दे देंगी। कृष्ण ना तो रसिमणी से कभी मिले थे, ना ही उन्हें जानते थे, अचानक कैसे वे उनसे विवाह करने पहुंच गए ?

१४ आध्यात्मिक अवतार कृष्ण के इस कदम ने ही यह संदेह उत्पन्न किया कि रसिमणी

बाबा वैचनाथ धामकी कथा

रावण के पेट में घुसने को कहा। इसलिए जब रावण आचमन करके शिवलिंग को लेकर श्रीलंका की ओर चला तो देवघर के पास उसे लघुशंका लगी। ऐसे में रावण एक खाले को शिवलिंग देकर लघुशंका करने चला गया। कहते हैं उस वैजू नाम के खाले के रूप में भगवान विष्णु थे। इस वजह से भी यह तीर्थ स्थान वैचनाथ धाम और रावणेश्वर धाम दोनों नामों से विख्यात है। पौराणिक ग्रंथों के मुताबिक रावण कई घंटों तक लघुशंका करता रहा जो आज भी एक तालाब के रूप में देवघर में है। इधर वैजू ने शिवलिंग धरती पर रखकर को स्थापित कर दिया।

जब रावण लौट कर आया तो लाख कोशिश के बाद भी शिवलिंग को उठा नहीं पाया। तब उसे भी भगवान की यह लीला समझ में आ गई और वह क्रोधित शिवलिंग पर अपना अंगूठा गड़ाकर चला गया। उसके बाद ब्रह्मा, विष्णु आदि देवताओं ने आकर उस शिवलिंग की पूजा की। शिवजी का दर्शन होते ही सभी देवी देवताओं ने शिवलिंग की उसी स्थान पर स्थापना कर दी और शिव-स्तुति करके वापस स्वर्ग को चले गए। तभी से महादेव 'कामना लिंग' के रूप में देवघर में विराजते हैं।

मगही भाषा

मगही भाषा के गीत

१७

आज ललना जी के छठी तः छठी मनाना है ? सासु जी अइहें, ननदी भी अइहें गोतनी भी हे मुंके बैरिन-तभी भी बुजाना है। आज ललना जी के छठी, तः छठी मनाना है। सासु जी अइहें, नेग सुनइहें, उनको के रुपया भंजा के, अठनी नेग देना है।

गेतनी जे अइहें हनुश घाटन को, उनका अठनी भंजा के बदलिया चुकाना है। ननदी जे अइहें काजर पारन के, उनको चवनी भंजा के दुबनी नेग देना है।

१८

पलगः बयठल हय महादेव, मचिया गरुा देई हे ? हमरा पुतरवा के साथ, पुतर कइसे पायव हे। करबई में छठ एतवार, सुरज गोड लागव हे। मिलि जुलि पारथी बनायव, पुतर फल पायव हे। कुरखेत मटिया मंगायव, गंगाजल सानव हे।

कांसि कटोरिया पारथी बनायव, फल-फूल लायव हे। देवइन हम अछत-चनन अउरो वेल पत्तर हे। देवइन हम अछत-चनन अउरो वेल पत्तर हे। देवइन धयुरवा के फूल, भांग घोटि लायव हे। करवइन मे वरत परदोस पुतर फल पायव हे।

एक पख पुजल दोसर पख, तेसरे चंढि आयल हे। पूरी गेल गरुा के मनकाम, पुतर फल मिलल हे।

१९

राजा बोया गरिया छेहरवा हे, बदमावां मोरा मन-भावे रे। अंगना में लेमु बोया, दुअरे अनार बोया जी, राजा बोया है छुहरवा, बदमावां....

अंगने मे लेमु फला, दुअरे अनार फला जी राजा फला है छुहरवा, बदमावां मोरा मन भावे रे। अंगने का लेमु पका, दुअरे अनार पका, पका है छुहरवा बदमावां मोरा...

अंगने का लेमुआ तोडा, दुअरे अनार तोडा, राजा तोडा हे छुहरवा बदमावां मोरा... गेलूं में वृदाव, हूए हैं नन्दला, होरिलवा मोरा मन भावे रे ॥

भरत प्रसाद महतो

नगरवासीमा अनुरोध

- मिसावट गरिएका, सडेगलेका तथा अस्वस्थकर खाने कुराहरू नखाओ।
- उपभोक्ता हीत संरक्षणमा चनाखो बनौ।
- छला भएको मासु नखाओ र बिकी वितरणमा समेत निरूत्साहित गर्ौ।
- अखाद्य रंग प्रयोग गरेका खाद्य पदार्थहरूको उपभोग बहिष्कार गर्ौ।
- छाडा चौपायाको नियन्त्रण गर्ौ, घरपालुवा चौपायाहरू छाडा नछाडौ।
- सडक तथा पेटिकिनारामा आगमनमा अवरोध हुने गरी निर्माण सामग्री नराखौ तथा व्यापार व्यवसाय नगर्ौ।
- बसोबास स्थल, टोलमा व्यवसायीहरूपमा पशुपालन कुबुरा पालन गर्दा छरछिमेकमा असर नपने गरी पालौ।
- सवारी साधनहरू तोकिएको स्थानमा मात्र पार्किङ गर्ौ।
- बालबालिकावादी काममा हैन विद्यालय पठाओ।
- बालश्रम शोषणविरुद्ध आचारसंहिता पालना गर्ौ बालश्रम शोषण मुक्त नगरको स्थापना गर्ौ।
- सार्वजनिक स्थलमा जतातै फोहरमैला नफालौ।
- आफ्नो घर वरपर विरूवा रोपौ, हरित गाउँ नगरीको रूपमा विकास गर्ौ।
- उपभोक्ता आचारसंहिताको पालना गर्ौ।

सुनवर्सी नगर पालिकाका कार्यालय मोरंग

तीजको अर्थ सामाजिक र सांस्कृतिक पक्ष

नेपालमा मनाइने ठूला पर्वको श्रृंखलामा हरितालिका तीज आरम्भ मानिन्छ। यही चाडको आगमनबाट खर्चको जोहो र ऋणको जोरजाम सुरु हुने गरेको छ।

वर्दालिदो शैलीले तीजलाई पनि परिवर्तन गराइदिएको छ। परम्परागत शैलीको तीज आज अवस्थाअनुसार रंगीचंगी मात्र होइन, खर्चिलो पनि बनाइदिएको छ।

चाडपर्वको छुट्टै सांस्कृतिक महत्त्व छ। हिन्दू महिलाको यो परम्परामा आजकल सबै जाति, समुदाय रात्रै मिश्रण भएको पाइन्छ। विधिअनुसार ब्रत बसेर भनेजस्तै पुरुषको प्राणित, आफ्नो स्वास्थ्य र दीर्घायुसँगै प्रगतिको कामना हुने विश्वासका साथ तीज मनाउने चलन छ।

हिजोआज सहरी तथा अर्द्ध-सहरी क्षेत्रमा तीज भड्किलो बन्दै गएको छ भने पश्चिमा शैलीका गीतसंगीतले सहर उपकक्षे ढाकेको छ। यसले एकातिर उत्ताउलो गतिविधिलाई आत्मसात् गर्दै गएको छ भने अर्कोतिर तीजको मौलिकतालाई मान्नु खोजेको गुनासो पनि यतत्र आएका छन्।

तीज सुरु हुने समय ट्याकाकै नभए पनि भारत वर्ष विशेष गरी उत्तर भारत एवं नेपालमा पौराणिक समर्थक नै यो परम्परा चलिराएको पाइन्छ। हाम्रो समाजमा यो पर्वको छुट्टै मौलिक परम्परा विकास भएकाले पनि तीज विशुद्ध नेपाली पर्व हो भन्न सकिन्छ।

किनभने यो पर्व नेपालका महिलाहरूले मात्र मनाउँछन्। नेपाली जनजीवनको सामाजिक-सांस्कृतिक पहिचान व्यक्त गर्ने यो पर्वले नेपाली महिलाको इतिहासलाई मजाले बोकेको छ, जसलाई विभिन्न स्वरूपमा यो पर्वमा फल प्रकट गरिन्छ।

हेरक वर्य भाद्र शुक्ल तृतीयाका दिन तीज मनाउने गरिन्छ। तीजको अघिल्लो रात द्वितीयाको दिन दर खाने गरिन्छ। तीजको दिन ब्रत बाँसन्छ। चौथीका दिन स्नान गरी ब्रतको पारण खाने गरिन्छ भने तीजको तेस्रो दिन अर्थात् ऋषिपञ्चमीको दिन ब्रतलाई महिलाहरूले ३ सय ६५ वटा दंतव्रतले दंत माफेर माटो लेपन गरी स्नान गर्छन्।

अपमार्ग लेपनले छालामा हुने चिलाउने हटाउने विश्वास छ। पञ्चमीको दिन अरुथती सहित

कश्यप, अवि, भारद्वाज, विश्वामित्र, गौतम, जमादिन तथा वशिष्ठ ऋषिको पूजाआजा गरी हलोलो नजोतेको अन्नको भात र एक सुइर भएर उप्रने कर्कलोको तरकारी खाइन्छ। त्यो दिन श्रीमान्ते पकाएको खाना खाए आफ्नी आत्मीयता एवम् सदभाव बढ्ने विश्वास पनि गरिन्छ।

तीजमा महिलाहरूले प्रयोग गर्ने गहना र पहिरनको छुट्टै महत्त्व रहेको पाइन्छ। धार्मिक संस्कारयुक्त तीज सर्वमान्यतामा आधारित छ। सो दिन महिलाहरूले लगाउने रातो साडीले सुख, समृद्धि र साहसको प्रतीकका रूपमा मानिन्छ।

रातो रंगले मायासागै अलौकिक शक्ति प्रदान गर्ने विश्वास पनि गरिन्छ। पहिरणको पोतेले शान्ति र आनन्दलाई ईंगित गर्छ भने रातो टीकालाई सौभाग्यका रूपमा हेरिन्छ। स्वच्छ हृदय भएर ब्रत बस्नाले मनोआकांक्षा पूरा हुने धार्मिक विश्वासमा तीज आधारित छ।

यो पर्वमा महिलाहरूले निर्जल, निराहार उपवास बन्नुपर्ने हुन्छ। पुरुषभक्त हुन गरिने ब्रत तीजमा महिलाले गरेको धार्मिक विधिदेखि श्रीमान्को दीर्घायु, सुस्वास्थ्य र प्रगति हुने मान्यतामा आधारित छ।

यस्तै तीजको सामाजिक पक्ष अर्को महत्त्वपूर्ण पाठो हो। कृषिप्रधान मुलुक, बालीनाली अन्ध्याइसकेपछि दुःखसुखका कुरा साटासाट गर्ने बतारवण तीजले प्रदान गरेको छ। अन्य बेला फुसर्द नहुने हाम्रो समाजमा चाडवाडका बेला नै केही फुसर्द निकालेर रमाइलो गर्ने प्रचलन छ।

सबै इष्टमित्र भेटघाट गर्ने, प्रगतिमाग्री अभावका कुरा वाडबाड गर्ने, सम्बन्ध अक प्रगाढ बनाउने यस्ता पर्वले आफ्नी सम्बन्धलाई मजबुत बनाएको देखिन्छ। विवाह भएर टाढा पुगेका द्विद्विहीनहरूलाई नजिक बनाउँदै मन हलुका पार्ने सुखदुःखका कुराकानी गर्ने अवसरका रूपमा पनि तीज लोकप्रिय बनेको छ।

सामाजिक रूपमा तीजले फाइदा मात्र पुगेको देखिए पनि खाने संस्कार मा आएको परिवर्तनले आर्थिक भार मा पनि बाध्यता सिर्जना गरिदिएको छ। दर खाने र पठाउने क्रममा माइतीवाट छोरीको घरमा सन्धिनीलाई मात्र उपहार नभएर सो घरका सम्पूर्ण महिला सदस्यलाई समेत गरगहना, पहिरन, जुता, शृंगारका सामान आदि र ११

किसिमका परिकार पठाउनुपर्ने चलनले देखावटीपन बढाएको छ। समाजमा यस्तो चलन प्रथा हावी हुदै जादा चाडवाडहरू भड्किलो बनेका छन्। अन्न यस्तो चलन भर्नागिदै जाँदा धेरै बूढारी भएको घरमा प्रतिस्पर्धाको चलन बढ्न गएको छ। यही सर सामानका कारण होच्याउने, गर्व गर्ने चलन प्रवृत्ति बढेको छ।

पछिल्लो समय पुरातन नाम जोडेर गरिएका भड्किला कार्यक्रमहरूले भने सांस्कृतिक पक्षलाई ओभरलाप पार्दै लगेको छ। संस्कार र संस्कृतियुक्त चाडपर्वहरूलाई उत्ताउलो र खर्चमुखी बनाउँदै लगिएको छ। आधुनिकीकरणको नाममा पर संस्कृति आगालेर भड्किलो व्यापार गरिदिएको छ।

शिक्षित र सभ्य समाजमा हुर्किएका आधुनिक महिलाहरूले अन्धविश्वास चिर्ने नाममा परम्परा लाई गलत तरिकाले बेप्रयोगमा चाडवाडलाई केन्द्र बनाउँदै लगिएको छ, जुन तीजको नाममा नकारात्मक पक्ष हो। यस्ता गलत शैली हावी हुँदा आर्थिक भार मात्र पर्ने होइन, मौलिक संस्कृतिमा पनि कडा प्रहार हुन पुगेको छ।

तसर्थ, चाडवाडहरूलाई सभ्य तरिकाले मनाउँदै सद्विद्योदेखिको परम्परा र मान्यतालाई जीवन्तता दिनु हाम्रो देशको सांस्कृतिक पहिचानभित्र पारिनुपर्छ। होटलमा पार्टी गरेर होहल्ला गरी ऋणको तीज नभएर संस्कारमुखी चाडवाड मनाउनुनाले हाम्रा पर्वहरूको गरिमा कायम रहनेछ।

महंगा गहना, खानपिन, हल्ला, देखासिकी आदिको नाममा नभई मौलिक संस्कृतिको संरक्षण र संवर्द्धनमा चाडपर्व मनाउनुपर्ने आजको आवश्यकता हो।

चाडवाड देखिएको सबैभन्दा ठूलो विकृति हो, मदिराको सेवन। यसका कैयन् असरहरू समाजमा पर्छन्। यो पक्षले गर्दा घरमा झगडा र दीर्घरोगी बनाएका घटनाहरू पनि धेरै पाइन्छन्। यस्तो नकारात्मक शैली समाजमा बढ्दै जादा संस्कारमा रहेर ब्रत बस्नेलाई अत्यन्त पीडा थप्निएको छ। तर, ब्रतको समयमा नखाई बन्नुपर्छ भन्ने मान्यताका कारण शरीरको ख्याल गर्नु अत्यन्त जरुरी पक्ष हो।

स्वास्थ्य

गर्मी महिनामा छालामा हुने समस्याको समाधानका लागि सात टिप्स

१. पचा तलाधर
गर्मी सुरु भएसँगै छालामा विभिन्न समस्या देखा पर्छन्। घामका कारण छालामा चाया, पोतो, एलर्जी, खटिरा, डन्डिफोर जस्ता समस्या देखा पर्छन्। गर्मीको मौसममा छालामा देखा पर्ने समस्यालाई धेरैले सामान्य रूपमा लिने गरेका हुन्छन्। यस्ता समस्यालाई लापरवाही गर्दा स्वास्थ्य समस्या निम्तिन पनि सक्छ। गर्मीको समयमा छालामा देखापर्ने केही स्वास्थ्य समस्या यस प्रकार छन्।

१. रातो दाग
अत्याधिक गर्मी र चर्को घामका कारण छालामा चिलाउने राता दागहरू देखा पर्छन्। यस्ता राता दागहरू लामो समय घाममा बस्दा वा घाममा बसेर काम गर्दा देखा पर्छन्। केहीकेहीको छालामा पानीका फोका पनि देखा पर्छन्। घामले डोहरे केही फोका चिलाउने दागमा परिणत हुन्छन्।

२. छाला सुक्खा
गर्मीको समयमा छाला सुक्खा हुनेगर्छ। गर्मीमा पसिना धेरै बग्दा शरीरमा पानीको मात्रा कम हुन गई छालामा सुक्खापन आउँछ। छाला सुक्खा हुँदा निकै चिलाउने गर्छ।

३. घामबाट छाला डड्ने समस्या
चर्को घाम लागेका बेला बाहिर निस्कदा छाला डड्न सक्छ। प्रायःजसो घाममा काम गर्ने व्यक्तिको छाला डड्ने गर्छ। घामले

डडेको छालामा चिलाउने, सुक्खा हुने र फुस्रो हुने समस्या आउँछ। कपडाले नछोपेको शरीरका भागमा (गर्दन, हात आदि) छाला डडेको प्रस्ट देखिन्छ।

४. डन्डिफोर
गर्मीले गर्दा पसिना अत्याधिक आउँछ। पसिना धेरै बग्दा यसले धुलोधुवा तान्ने चुम्बको काम पनि गर्छ। पसिना निस्कने छालामा प्यालमा फोहोर जम्मा हुँदा त्यहाँ डन्डिफोर आउन सक्ने सम्भावना हुन्छ। यो समस्या किशोर/किशोरी तथा युवा उमेरका मानिसलाई बढी देखिन्छ।

५. व्याक्टेरियल इन्फेक्सन
गर्मीको मौसममा छालामा एक किसिमको व्याक्टेरियाबाट हुने संक्रमणलाई व्याक्टेरियल इन्फेक्सन भनिन्छ। छालामा घाउ हुने, खटिरा आउने, खटिरामा पिप जन्मे जस्ता समस्या व्याक्टेरियाले गर्दा हुन्छ। यस्ता समस्या स्टेप्टोकोकस र स्टेफाइलोकोकस नामक व्याक्टेरियाको संक्रमणबाट हुने गर्छ।

६. फंगल इन्फेक्सन
‘फंगल इन्फेक्सन’लाई दुईरी परेको भन्ने गरिन्छ। यस्तो समस्या काखी, जाग, महिलाको स्तनमुनि बढी देखिने गर्छ। जहा पसिना बढी जम्मा हुन्छ त्यस्ता ठाउँमा फंगल इन्फेक्सन हुने गर्छ। यस्तोमा छाला बढी चिलाउने र दुईरीले गर्दा घाउ हुने आदि समस्या देखिन्छ।

७. भाइरल इन्फेक्सन
भाइरल एक किसिमको भाइरसबाट हुने समस्या हो। यस्तो

समस्या हुँदा छालामा मसिना फोकाहरू आउँछन्। यस्तै, छाला पोल्ने, छालामा छुट्टा दुक्ने जस्ता समस्या भाइरल इन्फेक्सनले गर्दा हुन सक्छ।

घामबाट छाला जोगाउने उपाय गर्मीमा छालामा हुन सक्ने समस्याबाट बच्न सरसफाइमा ध्यान दिनुपर्छ। गर्मीमा पसिना धेरै बग्ने र वायुमयलमा धुवाधुलो फैलिने भएकाले सकेसम्म दिने नुहाउनुपर्छ। पसिना धेरै बग्ने हुँदा डिहाइड्रेसन हुन सक्छ। जसले छालामा सुक्खापन हुन्छ र चिलाउँछ। गर्मीमा जतिसक्ने धेरै पानी पिउनुपर्छ। गर्मीमा छाला जोगाउने उपाय यस्ता छन्।

१. घाममा निस्कदा सन्स्क्रिन क्रिम वा सनब्लकको प्रयोग गर्ने।
पौडी खल्दा दुई-दुई घन्टाको फरकमा सन्स्क्रिन क्रिमको प्रयोग गर्ने। सन्स्क्रिन क्रिमको प्रयोग गर्दा छालामा विशेषज्ञको परामर्श लिएर मात्र गर्नु राम्रो,

२. घर बाहिर निस्कदा छालाको प्रयोग गर्ने,
३. अनुहार छोपिने टोपी वा मास्कको प्रयोग गर्ने,
४. पूरै शरीर ढाके गरी कपडा लगाउने,
५. प्रसस्त पानी पिउने,
६. घामको एलर्जी भएमा चिकित्सकको सल्लाहमा औषधिको प्रयोग गर्ने,
७. सकेसम्म दैनिक दुई पटक नभए कतिमा एक पटक नुहाउने र सफा कपडा लगाउने। स्वास्थ्य खबरपत्रिका

चन्द्रमाको धुलोको नासा

चन्द्रमावाट ल्याएको धुलोको नासा माथि मुद्दा

अमेरिकाको ओहियोकी एकजना महिलाले अमेरिकी अन्तरीक्ष संस्था नासाविरुद्ध मुद्दा हालेकी छन्। चन्द्रमाको धुलो आफैसाग राख्न पाउनुपर्ने माग गर्दै उनले मुद्दा हालेकी हुन्। ती महिलालाई चन्द्रमामा पहिलोपटक पाइला टेक्ने निल आर्मस्ट्रंगले चन्द्रमाको सतहबाट लिएको धुलोको उपहार दिएका रहेछन्। लाउरा सिस्को नामकी ती महिला ले सो धुलो आफैसाग राख्न पाउनुपर्ने र नासाको हक नलाने

भन्दै मुद्दा हालेकी हुन्। स्मरण रहोस् लाउराका पिता निल आर्मस्ट्रंगका साथी थिए। त्यसैले उनले लाउरालाई चन्द्रमाको धुलोले भरिएको बोटल उपहारका रूपमा दिएका रहेछन्। लाउराका अनुसार उनका पिता टम अमेरिकी सेनामा पाइलट थिए। उनले आफ्नो कार्यकालका बेला निल आर्मस्ट्रंगसाग लामो समय वित्तिएका थिए। सन् १९७० मा लाउरालाई उनको १० औं जन्मदिनका दिन निल आर्मस्ट्रंगले एउटा चिठीसागै

चन्द्रमाको धुलो भरिएको बोटल उपहार दिएका थिए। आफुसाग रहेको चन्द्रमाको धुलो भरिएको बोटल नासालाई जफत गर्नबाट रोक लगाउन माग गर्दै उनले नासाविरुद्ध मुद्दा हालेकी हुन्। नासाले यस्ता चिजहरूका बारेमा जानकारी पाउनेवित्तिकै सर्वसाधारण बाट जफत गर्ने गरेको हुँदा आफुले जफत गर्नुअघि नै मुद्दा हालेको उनको भनाई छ। सो चन्द्रमाको धुलाको स्वामित्व आफैसाग रहेको उनको दावी छ।

श्री भाग्य रेखा ज्योतिष केन्द्र श्री

श्री दीपक भोदगत्याचार्य जी
ज्योतिष परामर्शदाता एवं कर्मकाण्ड विशेषज्ञ

सम्पूर्ण कर्मकाण्ड विशेषज्ञता सहित सन् १९८० देखि सन् २०१६ सम्म

फोन: +977-9842221225/ 9804368202
Email: bhagyaf7rekha@gmail.com

ग्रह, नक्षत्र, निवारण, जन्मकुण्डली निर्माण, रत्न एवं धर्मोपदेश द्वारा कष्टको समाधान, स्वदेश तथा विदेश रोजगार, व्यापारिक, स्वास्थ्य, शिक्षा एवं करीब, (Love & Married Life) परामर्श हेतु भक्तवन्दन आशुनु भन्ना पूर्व प्रीति द्वारा सभ्य शिवस्य किन्दोहोना।

घर/कार्यालय/पसल/घोस्/द्विवा/श्रीयोगिक तथा रिस्पेक्ट हेतु वस्तु परामर्श किन्दोहोना।
समय-विहान ९:०० बजे देखि साँझ ६:०० बजे सम्म

लामिछानेको समर्थनमा विराटनगरमा पनि प्रदर्शन प्रहरी द्वारा अनुसन्धानमा सहयोग गर्न आग्रह

विराटनगर । पत्रकारले नै पत्रकारलाई आत्म हत्या गर्न दुस्ताहन गरेको आरोपमा पक्राउ परेका न्युज २४ टेलिभिजनका सिद्धा कृष्ण जनातासंग कार्यक्रमका गदै आएका रविमिछानेलाई रिहाइको माग गर्दै विराटनगरमा पनि शुक्रवार युवाहरूले प्रदर्शन गरेको छ ।

साउन २५ गते चितवनको कङ्गारु होटेलमा भण्डिएको अवस्थामा फेला परेका पत्रकार शालिकराम पुडासैनीको आत्महत्या गर्न दुस्ताहन गरेको भन्दै रवि लामिछाने सहित युवराज काडेललाई साउन २९ गते राति न्युज २४ टेलिभिजनको केन्द्रीय कार्यालयबाट पक्राउ गरिएको थियो ।

भरतपुरको एक होटलमा भण्डिएको अवस्थामा मृत भेटिएका शालिकराम पुडासैनीको अनुसन्धानलाई प्रभावित नवनाउन चितवन जिल्ला प्रहरी कार्यालयले विज्ञप्ती मार्फत अग्रह समेत गरेको छ ।

घटनालाई प्रभावित पार्ने गरी सामाजिक सञ्जालमा अफवाफ फैलिएको भन्दै अनुसन्धानलाई कसैले पनि प्रभावित गर्नु हुँदैन । घटनालाई

प्रभावित गर्न कतिपय लागि परेका छन् । मृतक पुडासैनीले रेकर्ड गरेको भिडियो भेटिएको थियो । मृतकले भनेको कुरालाई पुष्टी गर्ने अन्य आधारहरू भने प्रहरीले भेटाएका छन् । भिडियोलाई वैज्ञानिक परिक्षणको लागि विज्ञान प्रयोगशालामा पठाई सकेको छ ।

त्यसै गरी पत्रकार शालिकराम पुडासैनी आत्महत्या प्रकरणमा मृत्यु अघि रेकर्ड गरिएको भिडियो तोडमोड गरी सार्वजनिक गरेको भन्दै रवि लामिछानेकी श्रीमती उजुरी दिन गएको निकिता पौडेललाई प्रहरीले त्यसको जाहेरी दत्ता गरेनन् ।

पौडेलले चितवनका प्रहरी प्रमुख एसपी दानवहादुर मल्ल, जनअस्था साप्ताहिकका सम्पादक किशोर श्रेष्ठ र नेपाल आजका सम्पादक सकेत कोइराला विरुद्ध फिटाना जाहेरी दिन खोजेका थिए ।

त्यसै गरी मृतक पत्रकार

पुडासैनीलाई आत्म हत्या गर्न दुस्ताहन गर्ने पत्रकार रवि लामिछानेको घटनामा सत्ता पक्ष नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी र प्रतिपक्षी कांग्रेसले खालै कूना चासो नलिई दुवै न्यायको आशमा रहेको छ ।

पुडासैनी आत्महत्या प्रकरणलाई सीआईडीले समेत अनुसन्धान गर्ने भएको छ । सीआईडीबाट प्रहरी उपरीक्षक (एसपी) दिपक रेग्मी नेतृत्वको टोली ले गर्ने भएको छ ।

स्रोतका अनुसार, पुडासैनीको मोबाइलमा भिडियोसंगै थप केही 'प्रमाण' पनि भेटिएको छ, जुन विषयमा अनुसन्धान गर्ने प्रहरीभित्र छलफल चलिरहेको छ ।

जिल्ला अदालत चितवनले पुडासैनी आत्महत्यामा दुस्ताहन गरेको कसुरा अनुसन्धानका लागि लामिछाने, पत्रकार युवराज काडेल र नर्स अस्मिता कार्कीलाई हिरासतमा राखी अनुसन्धान गर्न म्याद दिई सकेको छ । प्रहरीले अनुसन्धानको नाउमा अदालतबाट पटक-पटक म्याद थप गर्दै २५ दिन सम्म राख्ने प्रावधान रहेको छ ।

नेपाल पत्रकार महासंघले प्रेस विज्ञप्ति जारी गर्दै सामाजिक सञ्जाल मार्फत लगाइएको आरोपमा प्रहरीले सीमा, मर्यादा, अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड मिचेर सञ्चारगृहको कार्यालय परि सरभित्र प्रवेश गरी नियन्त्रणमा लिएको प्रति प्रतिष्ठानले आपत्ति जनाई सकेको छ ।

लामिछानेसहित ३ जनाविरुद्ध लागेको आत्महत्यामा दुस्ताहन दिएको कसुर मार्यात भए ५ वर्षसम्म कैद र ५० हजार रुपैयासम्म जरिवाना हुनसक्ने कानुनी व्यवस्था छ । गत वर्ष ९ भदौदेखि जारी मुलुकी अपराध संहितामा यो कानुनी व्यवस्था छ ।

**मोटर साईकल
चलाउँदा अनिवार्य
रुपमा हेल्मेटको
प्रयोग गरौं ।**

महिला...

मन्दिरको पुरातात्विक महत्त्व, विश्वस्तरीय मूल्यमान्यता र वातावरणमा उल्लेखनीय दीर्घकालीन नकारात्मक प्रभाव पार्ने निश्चित छ । यसरी जानकी मन्दिरभित्र उच्चस्तरमा गरिने विद्युतीकरण कार्यले जानकी मन्दिरलाई विश्व सम्पदा स्थलको रूपमा सुचीकृत गराउने कार्यमा बाधा पुग्ने निश्चित भएको तथा मन्दिरको संरचनामा पनि संकट आउँछ ।

भोरले एनआरएन एसोसिएशन को कठामाडौंस्थित कार्यालयमा विद्युतीकरण कार्यलाई पुरातत्व विभाग तथा पुरातत्व विज्ञहरूको स्वीकृति विना काम अगाडि नबढाउन ३१ अपाड ०७५ को दिन ज्ञापन पत्र बुझाएको थियो । त्यसको प्रतिक्रियामा एनआरएनले जानकी मन्दिरलाई नकारात्मक असर पर्ने गरी र पुरातत्व विभाग तथा पुरातत्व विज्ञहरूको स्वीकृतिविना उक्त विद्युतीकरण कार्य अगाडि नबढाउने प्रतिवद्धता जनायो । विद्युतीकरण कार्य अहिलेसम्म पनि अघि बढ्न सकेको छैन ।

प्रदेश २ सरकारको मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रपरिषदको कार्यालयबाट मुख्यमन्त्री स्वच्छता अभियान अन्तर्गत जानकी मन्दिरको परिसर सुधारका लागि जानकी मन्दिरको कम्पाउन्डभित्र मार्बल लगाउने योजना अगाडि बढाएको छ ।

जानकी मन्दिरको परिसर सुधार गर्न सहमति मागसम्बन्धी प्रदेश २ सरकारको पत्रको आधारमा जानकी मन्दिरमाग तादात्म हुने गरी तथा मन्दिरको साविकको दृश्यलाई नकारात्मक असर नपर्ने गरी काम अघि बढाउने भनिएको छ । विश्व सम्पदाको सम्भावित सुचीमा सुचीकरण गर्ने कार्य प्रभावित नहुने गरी पुरातत्व विभागले ०७५ पुस २२ को पत्रमार्फत सहमति प्रदान गरेको थियो ।

तर, प्रदेश २ सरकारका मन्त्रालयहरूबाट पुरातत्व विभागको स्वीकृति विपरीत जानकी मन्दिरको मौलिकता तथा संरचनालाई नै संकटमा

पार्ने गरी मन्दिर परिसरभित्र भवन निर्माण कार्यको थालनी भएको थियो । पुरातत्व विभागबाट नै जानकी मन्दिर संरक्षण योजना अन्तर्गत जानकी मन्दिरभित्रको छत माथि ६ वटा शक्तिशाली झुलको पयोग गरेर मन्दिरको संरचनालाई क्षति पुग्ने गरी तोडफोडको कार्य पनि भयो । जसले गर्दा मौलिक शैलीमा निर्माण गरिएको जानकी मन्दिरको संरचनामा नकारात्मक असर परेको प्राविधिकहरू बताउँछन् ।

प्रदेश २ सरकारका मुख्यमन्त्री लालबाबु राउतले पनि जानकी मन्दिरलाई विश्व सम्पदाको रूपमा सुचीकृत गराउनुपर्छ भनेर पटकपटक बोलेका छन् ।

जानकी मन्दिरको मौलिकता तथा संरचनामा गम्भीर असर पर्ने गरी भइरहेको निर्माण तथा तोडफोड जस्ता कार्यहरूले जानकी मन्दिरलाई विश्व सम्पदा स्थलका रूपमा सुचीकृत हुन ठूलो बाधा अडचन पुग्छ । जानकी मन्दिरको मौलिकता तथा संरचनामा संकट थप्ने र पुरातत्व विभागको स्वीकृति बाहिर गएर भइरहेको निर्माण तथा तोडफोड कार्यलाई तत्काल बन्द गराउन आवश्यक छ ।

त्यसका लागि पुरातत्व विभागका महानिर्देशकलाई भोरको सहजीकरणमा सञ्चालित जानकी मन्दिरलाई विश्व सम्पदा स्थलका रूपमा सुचीकृत गराउने अभियानले गत साउन १२ मा ज्ञापनपत्र बुझाएको थियो ।

सोही पत्रका आधारमा पुरातत्व विभागको विश्व सम्पदा शाखा, पुरातत्व शाखा तथा योजना शाखा र भोरको सहभागितामा छलफल बैठक बसेको थियो । प्राप्त पत्र र बैठकको छलफलका आधारमा

जानकी मन्दिरको परिसरभित्र भइरहेको भवन निर्माण कार्य तुरुन्तै रोक्ने र जानकी मन्दिरको छतमाथि प्रयोग भइरहेको ६ वटा झुल भेगिनलाई रोकी बढीमा २ वटा मात्र प्रयोग गर्ने निर्देशन दिई पुरातत्व विभागले उक्त गलत कार्यलाई निरुत्साहित गरेको छ ।

तीन तहको सरकारको आगामी जिम्मेवारी अब मुलुकमा तीन तहको सरकार छ । स्थानीय सरकार गठन भइसकेपश्चात भोरले जानकी मन्दिरलाई विश्व सम्पदा स्थलका रूपमा सुचीकृत गराउन अभियानको सम्पूर्ण औपचारिक कागजातहरू, फोटोहरू, भिडियो कभरेज तथा अन्य डकुमेन्टहरू २०७५ माघ २९ गते जनकपुरधाम नगरपालिकालाई बुझाईसकेको छ । अब बाकी प्रशासनिक तथा प्राविधिक कार्यहरू स्थानीय सरकारका रूपमा

जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकाले नै तदारकताका साथ अगाडि बढाउनुपर्छ । प्रदेश २ सरकारका मुख्यमन्त्री लालबाबु राउतले पनि जानकी मन्दिरलाई विश्व सम्पदाको रूपमा सुचीकृत गराउनुपर्छ भनेर पटक-पटक बोलेका छन् ।

जनकपुरधाम उप महानगर पालिका तथा प्रदेश २ सरकारले जानकी मन्दिरलाई विश्व सम्पदाका रूपमा सुचीकृत गराउनका लागि आवश्यक प्रशासनिक तथा प्राविधिक कार्य गर्न बापिकर्क कार्यक्रम तथा बजेटमा आवश्यक बजेट व्यवस्था गर्नु अति आवश्यक भइसकेको छ ।

त्यसैगरी जनकपुरधाम उपमहा नगरपालिका र प्रदेश २ सरकारको सम्बन्धित मन्त्रालय भित्र पुरातत्व तथा विश्व सम्पदा युनिट स्थापना गर्नुपर्छ । शाखामा विश्व सम्पदाको फोकल पर्सनका रूपमा कर्मचारी व्यवस्थापन हुनुपर्छ ।

यस्तो कदमले जानकी मन्दिरलाई विश्व सम्पदाका रूपमा सुचीकृत गराउने कार्य अगाडि बढ्ने छ । यी कार्यहरू यथाशीघ्र अगाडि पठाइयो भने अगामी ३ देखि ४ वर्षभित्र जानकी

मन्दिरलाई हामीले विश्व सम्पदाका रूपमा देख्ने सौभाग्य प्राप्त गर्नेछौं । पक्कै पनि यसले प्रदेश नम्बर २ को सांस्कृतिक, सामाजिक, पर्यटकीय तथा आर्थिक समृद्धिमा रणनीतिक तथा दुरगामी प्रभाव पार्नेछ । अन्तर्लाईनबाट

सूचना सूचना सूचना

१८

लैंगिक समता समानताको आधार, समान शिक्षा र स्वास्थ्यमा सबैधानिक अधिकार ।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

नगरवासीमा अनुरोध

- मिसावट गरिएका, सडकलेका तथा अस्वस्थकर खानेकुराहरू नखाओ ।
- उपभोक्ता होल संरक्षणमा चनाखो बनौ ।
- छाला भएको मान्नु नखाओ र विक्री वितरणमा समेत निरुत्साहित गरौ ।
- अखाद्य रंग प्रयोग गरेका खाद्य पदार्थहरूको उपभोग बहिस्कार गरौं ।
- छाडा चौपायाको नियन्त्रण गरौ, घरपालुवा चौपायाहरू छाडा नछाडौं ।
- सडक तथा पेटकिनारामा आवागमनमा अवरोध हुने गरी निर्माण सामग्री नराखौ तथा व्यापार व्यवसाय नगरौ ।
- बसोबास स्थल, टोलमा व्यवसायीकरूपमा पशुपालन कुबुरा पालन गर्दा छरिदिनेकमा असर नपर्ने गरी पालौ ।
- सवारी साधनहरू तोकिएको स्थानमा मात्र पार्किङ गरौ ।
- बालवालिक्लाई काममा हैन विद्यालय पठाओ ।
- बालश्रम शोषणविरुद्ध आचारसंहिता पालना गरौ बालश्रम शोषण मुक्त नगरको स्थापना गरौ ।
- सार्वजनिक स्थलमा जतातै फोहरमैला नफालौ ।
- आफ्नो घर बरपर विरुवा रोपौ, हरित गाउँ नगरीको रूपमा विकास गरौ ।
- उपभोक्ता आचारसंहिताको पालना गरौ ।

**दुहवी नगर पालिकाको कार्यालय
दुहवी सुनसरी**

विराटनगर महानगर पालिकाको सूचना

१. घर, पसल, व्यवसायिक प्रतिष्ठान, शिक्षण संस्था आदिबाट दैनिक निस्कने फोहोर विधान ८ बजे भित्र न.पा.को साफेदार संस्था (फोहोर व्यवस्थापन गर्ने संस्था) को साधनमा मात्र हाल्नुहोला ।
२. घरदेलीबाट दैनिक निस्कने फोहोर कागज, प्लाष्टिक, शिसा, फलफूल तथा तरकारीको बोक्रा आदि घरमा छुट्टयाई व्यवस्थापन गरौं ।
३. घरबाट निस्कने जैविक (कृहिन) फोहोरलाई घरमा नै कम्पोस्ट मल बनाओ ।
४. आफ्नो घर कम्पाउण्ड भित्र र बाहिरबाट निस्कने फोहोरपात, जंगल, बोटो आदि बाटोमा नफालौं ।
५. घरमा छुट्टयाई व्यवस्थापन गरौं ।
६. फ्रेशहाउस तथा माछा मासु पसल, फलफूल तथा तरकारी लगायत अन्य पसल आदिले गरेको फोहोर व्यवस्थापन आफै गरौं । अन्यथा रु. ५००/- देखि १५०००/- पन्ध्र हजार सम्म जरिवाना गरिने छ ।
७. नगरपालिकाको साफेदार संस्था वेप्ट मेनेजमेन्ट ग्रुप नेपाल प्रा.ली. ले घरदेली कार्यक्रम संचालन गरिरहेको हुँदा साधारण घरले मासिक रु.२००/- (दुपचाको २ पटक संकलन हुने) र रु. ५००/- (हप्ताको ७ पटक संकलन हुने गरी) शुल्क तिरेर सदस्यता बनी फोहोरमैला व्यवस्थापन गरौं ।
८. स्वास्थ्य संस्थाबाट निस्कने हानिकारक फोहोर व्यवस्थापन गर्ने दायित्व स्वम् स्वास्थ्य संस्था को नै हुने छ । अन्यथा फोहोरमैला व्यवस्थापन ऐन २०६८ बमोजिम रु. ५०००/- देखि १०००००/- एक लाख सम्म जरिवाना दण्ड जरिवाना गरिने छ ।
९. घरपालुवा चौपाया सुपूर, गाड, गोरु, रागा, भैरी, खसी, बाख्रा लाई छाडा छोडेमा जरिवाना गरिने छ । पक्रिएको १० दिन सम्म लिन नआएमा लिलाम विक्री गरिने छ ।
१०. निर्माण सामग्री सडकमा नराखौं, २४ घण्टा भित्र आफ्नो कम्पाउण्डमा राखौं ।
११. नालामा घरको शौचालयको पाइप जडान गर्नु जघन्य अपराध हो, यदि जडान गरेको भए तुरन्त बन्द गरौं अन्यथा न.पा. ले जारी गरेको फोहोरमैला निष्काशन, संकलन तथा अन्तिम विसर्जन सम्बन्धी निर्देशिका २०६८ बमोजिम ५०००/- देखि १०००००/- एक लाख सम्म दण्ड जरिवाना गरिने छ ।
१२. घर कम्पाउण्ड भित्र कम्तिमा ३ वटा विरुवा रोपी हर्काओ । जमिन नभए ७ वटा गमलामा फूल रोपी सहरको सौन्दर्यता बढाओ ।
१३. सके सफा गरौं नसके फोहोर नगरौं ।
१४. निम्न समस्या भए सम्बन्धित व्यक्तिलाई खबर गरी सहयोग गरौं ।
१. घरदेली फोहोर संकलन - जेवर लाल मण्डल सम्पर्क नं. ९८०२७५४९१८
२. घर देली सेवा शुल्क संकलन - रमण गौतम सम्पर्क नं. ९८०१३०३६४५
३. नाला कलभट्ट सफाई मृत जीवजन्तु, वेवारीसे सब व्यवस्थापन : सिकन्दर मरिच सम्पर्क नं. ९८०१३०३६५८
- प्लाष्टिकको भोला प्रयोग नगरौं, जयाभावी फोहर नफालौं, सकेसम्म कम फोहर उत्पादन गरौं

अन्य समस्या भएमा

साफेदार संस्था वेप्ट मेनेजमेन्ट ग्रुप नेपाल र जे.भी सम्पर्क नं. ९८९३२०७७८८

विराटनगर महानगर पालिका सम्पर्क नं. ०२९-४६३१००, ०२९-५२३३०